

MOBİLYA SEKTÖRÜ RAPORU 2021

Ekim 2021

*Gebze Ticaret Odası
Ticaret Bölümü*

TÜRKİYEDE ÜRETİM

Türk mobilya endüstrisi, genelde çoğu geleneksel yöntemlerle çalışan atölye tipi, küçük ölçekli işletmelerin ağırlıkta olduğu bir görünüme sahiptir. Buna karşın özellikle son yıllarda süreçte küçük ölçekli işletmelerin yanısıra orta ve büyük ölçekli işletmelerin sayısı artmaya başlamıştır. Fabrikasyon üretim yapan firmaların, istihdam düzeyi ile paralel olarak büyük firmalardan oluştuğu düşünülmektedir. Fabrikasyon üretim yapan firmaların sayısı her geçen gün artmaktadır. Mobilya ve orman ürünlerinde, sektörde önemli bir yer tutmamakla beraber, faaliyet gösteren yabancı sermayeli firma sayısı, mutfak mobilyası başta olmak üzere artmaktadır. IKEA'nın İstanbul, İzmir, Bursa ve Ankara'da açtığı ve açmakta olduğu perakende mağazaları da sektöre dinamizm getirmiştir.

Türkiyede mobilya sektörü, pazarın yoğunlaştığı ve/veya orman ürünlerinin yoğun olduğu belirli bölgelerde toplanmıştır. Önemli mobilya üretim bölgeleri toplam üretimdeki paylarına göre; İstanbul, Ankara, Bursa (İnegöl), Kayseri, İzmir ve Adana olarak sıralanmaktadır.

İstanbulda mobilya sektörü muhtelif yerlere dağılmış olmakla beraber en önemli iki merkez İkitelli Organize Sanayi bölgesinde yer alan Masko ile Ümraniye'de bulunan mobilya sanayi sitesi Modoko'dur.

Ankara mobilya üretiminde her zaman için önemli bir merkez olmuştur. TÜİK verilerine göre toplam istihdam düzeyi ve işletme sayısı itibari ile İstanbul'un ardından gelmektedir. Ankarada mobilya sektörü Siteler semtiyle özdeşleşmiştir. Siteler 1960'lı yıllarda Marangozlar Odasının önderliğinde kurulmuş olup, bugün 5.000 dönüm arazi üzerinde faaliyet gösteren büyük bir organize sanayi bölgesidir. Bölge küçük ve orta ölçekli mobilya üretimi yapan birçok işletmeyi barındırmaktadır. Sitelerdeki firma sayısının 10.000'in üzerinde olduğu tahmin edilmektedir. Ancak bu işletmeler emek yoğun işletmeler olup, büyük ölçekli üretim yapan firma sayısı azdır. Büyük ormanlık alanlara sahip olan ve bunun sonucu olarak ağaç sanayiinin hızlı bir gelişme gösterdiği Bursa-İnegöl Bölgesi de gelişme dinamiği yüksek bir bölgedir. Tarihi İpek Yolu üzerinde bulunmasının getirdiği ticari hareketliliği ve hammadde kaynaklarına yakın olmasının avantajını iyi değerlendiren İnegöl bugün bir mobilya merkezidir. Bursa-İnegöl mobilya sektörü istihdam düzeyi itibari ile Ankara'dan sonra gelmektedir. Ancak sektörde yapılan ihracatın bölgelerimize göre dağılımında Kayseri ve İstanbulun ardından üçüncü sıradadır. Bölgenin ihracatta yakaladığı bu başarı, Bursa-İnegölün mobilyada önemli bir uluslararası merkez olma yolunda olduğunu göstermektedir.

Kayseri'de mobilya sektörünün yükselişi kanepeler, koltuk ve yataklarla başlamıştır. Teknolojik gelişmeler ve yeni yatırımlarla bugün mobilyanın her dalında üretim yapan firmaları ile Kayseri, Türkiye'nin önemli bir mobilya merkezi haline gelmiştir. TOBB verileri ve TÜİK ihracat rakamlarına göre Kayseri, sektörün en büyüklerini içerisinde barındırmaktadır. Bunlardan yaklaşık 400 tanesi fabrikasyon seri üretim yapabilen ihracata yönelik çalışan firmalardır. TÜİK verilerine göre, firma başına düşen 11,5 kişilik istihdam düzeyi ile bölgede Türkiye ortalamasının çok üzerinde bir oranla eleman istihdam edilmektedir. Firma başına düşen eleman sayısının yüksekliği Kayseri'nin, büyük ölçekli firmaların yoğunlaştığı bir bölgemiz olduğunu göstermektedir. 2012 yılında 355 milyon dolarlık ihracat ile Türkiye'nin mobilya ihracatının % 18,7'sini tek başına yapan Kayseri, ülkemizin en önemli mobilya üretim ve ihracat merkezi durumundadır.

İzmir bölgesi istihdam düzeyine göre Kayserinin ardından 5. sırada gelmektedir. Karabağlar ve Kısıkköy mobilya şehri sektörün yoğunlaştığı mekânlar olup, şehir sahip olunan liman, ulaşım kolaylığı ile de ihracatta önemli atılımlar içerisindedir. Firma başına düşen çalışan sayısı açısından 2,66 kişi ile Türkiye ortalamasının altında istihdam düzeyine sahip olan bölgede daha çok küçük firmalar bulunmaktadır.

Mobilya talebi büyük ölçüde yeni konut inşaatlarına ve gelir artışına paralel bir seyir izlemektedir. Ofis mobilyaları için ise talep büyük ölçüde işyeri açılması ve inşaatlarına, ofis otomasyon sistemlerinin kullanımına ve doğal olarak istihdamın artmasına bağlıdır. Bu nedenle talep esnekliği yüksek bir tüketim malı olan mobilyaya olan talep ve kapasite kullanım oranları ekonomik dalgalanmalara paralel olarak inişli çıkışlı bir seyir izlemektedir.

Kapasite kullanımının artırılmamasındaki en önemli etken iç pazardaki talep daralmasıdır. Sektörün tam kapasite ile çalışmamasının nedenlerinin başında iç talep, ikinci sırada dış talep yetersizliği gelmektedir. Talep yetersizliğini finansman, çalışanlarla ilgili sorunlar, yerli ve ithal hammadde yetersizliği gibi nedenler izlemektedir.

TÜRKİYE'NİN DIŞ TİCARETİ

Türk mobilya sanayii 2001 yılından itibaren dış ticarete sürekli olarak artı vermeye başlamıştır. Geçen dönemde yaşanan krizlerle birlikte iç talepte görülen daralma firmalarca ihracata yönelinerek atlatılmaya çalışılmış olup, yaşanan süreç bu durumun geçici bir yöneliş olmayıp firmalarımızın tercihi haline geldiğini göstermektedir. İhracat artık can havli ile girilen bir süreç olmaktan çıkıp gelişimin ardındaki en önemli güç haline gelmiştir.

Sektörce yapılan ihracatın üçte biri AB'ye ve ithalatın yarısından fazlası AB'den yapılmaktadır. Sektördeki bu bölgesel yoğunlaşma, AB pazarı ve tüketicisinin nitelikleri düşünüldüğünde olumlu olmakla beraber, sektörün uzun dönemli hedefleri açısından pazar çeşitlendirilmesine (ABD gibi alternatif pazarlar ile) gidilmesi ihtiyacını da ortaya koymaktadır.

2001 yılı itibari ile ihracatta yakalanan olumlu sürecin devam ederek, önemli miktarlarda açık verilen ülke dış ticaretinde, sektörün artı dış ticaret dengesi geleneğini sürdürmesi ve ülke ekonomisine katkısını devam ettirmesi beklenmektedir. Daha sağlıklı makro-ekonomik koşullarda ve edinilen dış pazar deneyimleri ile birlikte mobilya sanayii daha büyük artışlara müsait bir dinamizme ve potansiyele sahiptir.

İhracat

Mobilya sektörü, işyeri sayısı ve yarattığı istihdam ile önemli bir sektör olmasına karşın ihracatımız içindeki payı sınırlı düzeydedir. Sektörün toplam ihracat içindeki payı 2020'de %2 olarak gerçekleşmiştir. Mobilya sektörünün gelişmesi mobilya ihracatının gelişmesine bağlıdır. Türkiye'nin mobilya ihracatı 2001 yılında 192 milyon dolar olarak gerçekleşirken, 2020 yılında önemli oranda artarak 3 milyar 422 milyona ulaşmıştır. 2020 içerisinde ticarete olumsuz etkileri önemli ölçüde hissedilen pandemi koşullarına rağmen 2020 yılı mobilya ihracatı geçen seneye göre %12 oranında artış kaydetmiştir.

Türkiye'nin Ürünler Bazında Mobilya İhracatı (Değer: bin dolar)

GTİP	Ürün Adı	2018	2019	2020
940350	YATAK ODALARINDA KULLANILAN TÜRDE AHŞAP MOBİLYALAR	558.256	670.581	645.426
940360	DİĞER AHŞAP MOBİLYALAR	376.913	426.518	438.473
940190	OTURMAYA MAHSUS MOBİLYALARIN AKSAM, PARÇALARI	174.761	186.743	359.204
940161	AHŞAP İSKELETLİ OTURMAYA MAHSUS İÇLERİ DOLDURULMUŞ, KAPLANMIŞ DİĞER MOBİLYALAR	245.258	315.182	321.968
940429	DİĞER MADDELERDEN YATAKLAR	88.619	108.665	232.300
940320	DİĞER METAL MOBİLYALAR	180.323	200.375	229.881
940390	DİĞER MOBİLYALARA AİT AKSAM, PARÇALAR	139.348	150.014	163.288

940140	YATAK HALİNE GETİRİLEBİLEN OTURMA MOBİLYASI (KAMP VE BAHÇE İÇİN HARIÇ)	120.010	137.529	136.535
940120	MOTORLU TAŞITLARDA KULLANILAN OTURMAYA MAHSUS MOBİLYALAR	208.056	166.331	123.394
940290	TIP, CERRAHİ, DIŞÇİLİKTE KULLANILAN MOBİLYA, MASA, KARYOLA VB. AKSAM/PARÇALAR	36.383	42.377	106.223
940490	ŞİLTE, YORGAN, YASTIK, PUF, DİZ-AYAK ÖRTÜLERİ, MİNDERLER VB.	78.481	88.381	104.741
940310	YAZIHANELERDE KULLANILAN TÜRDE METAL MOBİLYALAR	55.835	55.373	85.620
940180	OTURMAYA MAHSUS DİĞER MOBİLYALAR	65.332	70.739	62.211
940330	YAZIHANELERDE KULLANILAN TÜRDE AĞAÇ MOBİLYALAR	64.672	69.847	61.733
940370	PLASTİK MADDELERDEN DİĞER MOBİLYALAR	51.027	53.564	49.069

940169	AHŞAP İSKELETLİ OTURMAYA MAHSUS DİĞER MOBİLYALAR	44.554	51.666	44.494
940130	YÜKSEKLİĞİ AYARLANABİLEN DÖNER KOLTUK-SANDALYELER	42.291	48.591	43.059
940389	DİĞER MADDELERDEN DİĞER MOBİLYALAR	27.983	34.011	37.210
940340	MUTFAKLARDA KULLANILAN TÜRDE AHŞAP MOBİLYALAR	33.672	44.189	37.014
940410	SOMYALAR	13.002	23.700	33.908
940179	METAL İSKELETLİ OTURMAYA MAHSUS DİĞER MOBİLYALAR	23.281	32.902	30.132
940171	METAL İSKELETLİ OTURMAYA MAHSUS İÇLERİ DOLDURULMUŞ, KAPLANMIŞ DİĞER MOBİLYALAR	18.091	23.003	24.994
940421	GÖZENEKLİ KAUÇUK/PLASTİKTEN YATAKLAR	15.695	20.491	22.843
940110	HAVA TAŞITLARINDA KULLANILAN TÜRDE OTURMAYA MAHSUS MOBİLYALAR	10.322	22.847	15.763
940210	DİŞÇİ/BERBER KOLTUKLARI VB. KOLTUKLAR VE AKSAM, PARÇALARI	7.606	7.463	7.261
940430	UYKU TULUMLARI	2.902	3.607	4.272
940159	KAMIŞ, SEPETÇİ SÖĞÜDÜ VB. MADDELERDEN (BAMBUDAN VE HİNT KAMIŞINDAN OLANLAR HARİÇ) OTURMAYA MAHSUS MO	4.033	636	554
940382	BAMBUDAN DİĞER MOBİLYALAR	20	86	19
940152	BAMBUDAN OTURMAYA MAHSUS MOBİLYALAR	13	37	13
940383	HİNTKAMIŞINDAN DİĞER MOBİLYALAR	-	-	1
	DİĞER	2	1	-
	TOPLAM	2.686.741	3.055.449	3.421.603

Türkiye'nin Ülkeler Bazında Mobilya İhracatı (Değer: bin dolar)

Ülke Adı	2018	2019	2020
IRAK	448.104	510.871	483.844
ALMANYA	204.096	222.596	347.109
A.B.D.	118.263	152.349	268.363
SUUDİ ARABİSTAN	169.704	197.637	188.971
FRANSA	151.397	146.356	162.961
İNGİLTERE (B.K.)	93.223	101.674	143.335
İSRAİL	93.727	118.215	136.700
LİBYA	117.636	200.537	134.567
HOLLANDA	67.904	75.182	94.342
ROMANYA	70.306	85.243	90.767
KATAR	63.441	86.351	75.493
B.A.E.	61.838	70.506	70.208
MACARİSTAN	9.188	13.190	69.484
İTALYA	61.485	65.299	67.256
ÇEKYA	7.626	8.562	62.669
Liste Toplamı	1.737.938	2.054.568	2.396.069
Genel Toplam	2.686.740	3.055.447	3.421.602

İthalat

1986 yılında mobilya ithalatının daha fazla serbestleştirilmesi ve daha sonra 1996 yılında Gümrük Birliğine girmemiz ile mobilya ithalatında artış görülmüştür. 1994'te mobilya ithalatı 38 milyon dolar civarında gerçekleşirken bir sonraki yıl % 79'luk bir artışla 68 milyon dolar civarında gerçekleşmiştir. İthalattaki bu hızlı yükseliş daha sonraki yıllarda da devam etmiş ancak 2001 yılında, yaşanan krizin de etkisiyle mobilya ithalatı bir önceki yıla göre % 40 oranında azalarak 122 milyon dolara düşmüştür. Kriz sonrası dönemde mobilya ithalatında yaşanan gerileme 2002 yılı ile birlikte küçük bir artışla 128 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Sektör ithalatı sonraki yıllarda da, ekonomik iyileşmeye paralel olarak, artışını sürdürmüştür ancak 2009 yılında küresel krize bağlı olarak bir önceki yıla oranla % 37 azalışla 568 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Krizin etkilerinin iyice azaldığı 2011 yılında ise sektör ithalatı, 2008 yılı değerlerini aşarak 941 milyon dolar olmuştur. 2020 yılında ise mobilya ithalatımız bir önceki yıla oranla %9,1 azalarak 498 milyon dolar seviyesine kadar düşmüştür. İthalattaki gerileme sektör dış ticaret fazlasına olumlu katkı yapmaktadır.

Türkiye'nin Ürünler Bazında Mobilya İthalatı (Değer: bin dolar)

GTİP	GTİP Altılı Adı	2018	2019	2020
940190	OTURMAYA MAHSUS MOBİLYALARIN AKSAM, PARÇALARI	197.623	210.100	183.552
940360	DİĞER AHŞAP MOBİLYALAR	55.864	47.757	38.796
940320	DİĞER METAL MOBİLYALAR	41.046	34.535	29.691
940180	OTURMAYA MAHSUS DİĞER MOBİLYALAR	23.926	23.055	27.118
940490	ŞİLTE, YORGAN, YASTIK, PUF, DİZ-AYAK ÖRTÜLERİ, MİNDERLER VB.	32.798	28.787	22.113
940161	AHŞAP İSKELETLİ OTURMAYA MAHSUS İÇLERİ DOLDURULMUŞ, KAPLANMIŞ DİĞER MOBİLYALAR	23.331	20.042	20.054
940179	METAL İSKELETLİ OTURMAYA MAHSUS DİĞER MOBİLYALAR	16.508	17.197	20.021
940290	TIP, CERRAHİ, DIŞÇİLİKTE KULLANILAN MOBİLYA, MASA, KARYOLA VB. AKSAM/PARÇALAR	21.652	20.826	19.147
940130	YÜKSEKLİĞİ AYARLANABİLEN DÖNER KOLTUK-SANDALYELER	11.797	9.057	10.424
940340	MUTFAKLARDA KULLANILAN TÜRDE AHŞAP MOBİLYALAR	16.332	6.545	8.787
940140	YATAK HALİNE GETİRİLEBİLEN OTURMA MOBİLYASI (KAMP VE BAHÇE İÇİN HARIÇ)	5.967	6.213	7.953
940390	DİĞER MOBİLYALARA AİT AKSAM, PARÇALAR	27.538	23.112	19.023
940171	METAL İSKELETLİ OTURMAYA MAHSUS İÇLERİ DOLDURULMUŞ, KAPLANMIŞ DİĞER MOBİLYALAR	17.081	13.526	17.692
940350	YATAK ODALARINDA KULLANILAN TÜRDE AHŞAP MOBİLYALAR	24.289	21.517	17.422
940120	MOTORLU TAŞITLARDA KULLANILAN OTURMAYA MAHSUS MOBİLYALAR	23.345	19.887	17.421

940130	YÜKSEKLİĞİ AYARLANABİLEN DÖNER KOLTUK-SANDALYELER	11.797	9.057	10.424
940340	MUTFAKLARDA KULLANILAN TÜRDE AHŞAP MOBİLYALAR	16.332	6.545	8.787
940140	YATAK HALİNE GETİRİLEBİLEN OTURMA MOBİLYASI (KAMP VE BAHÇE İÇİN HARIÇ)	5.967	6.213	7.953
940169	AHŞAP İSKELETLİ OTURMAYA MAHSUS DİĞER MOBİLYALAR	8.386	6.955	7.803
940110	HAVA TAŞITLARINDA KULLANILAN TÜRDE OTURMAYA MAHSUS MOBİLYALAR	8.664	11.727	6.964
940429	DİĞER MADDELERDEN YATAKLAR	5.117	5.754	5.328
940421	GÖZENEKLİ KAUÇUK/PLASTİKTEN YATAKLAR	6.131	5.182	4.403
940370	PLASTİK MADDELERDEN DİĞER MOBİLYALAR	6.824	4.116	4.385
940389	DİĞER MADDELERDEN DİĞER MOBİLYALAR	5.249	3.799	2.827
940330	YAZIHANELERDE KULLANILAN TÜRDE AĞAÇ MOBİLYALAR	3.605	2.281	2.069
940310	YAZIHANELERDE KULLANILAN TÜRDE METAL MOBİLYALAR	4.090	3.030	1.550
940410	SOMYALAR	1.528	922	1.128
940430	UYKU TULUMLARI	1.682	678	1.026
940159	KAMIŞ, SEPETÇİ SÖĞÜDÜ VB. MADDELERDEN (BAMBUDAN VE HİNT KAMIŞINDAN OLANLAR HARIÇ) OTURMAYA MAHSUS MO	874	164	328
940210	DİŞÇİ/BERBER KOLTUKLARI VB. KOLTUKLAR VE AKSAM, PARÇALARI	600	611	291
940153	HİNT KAMIŞINDAN OTURMAYA MAHSUS MOBİLYALAR	356	180	256
940152	BAMBUDAN OTURMAYA MAHSUS MOBİLYALAR	258	273	243

940382	BAMBUDAN DİĞER MOBİLYALAR	304	286	225
940383	HİNTKAMIŞINDAN DİĞER MOBİLYALAR	73	50	52
Genel Toplam		592.838	548.164	498.092

Türkiye'nin Ülkeler Bazında Mobilya İthalatı (Değer: Bin dolar)

Ülke Adı	2018	2019	2020
ÇİN	78.108	61.412	69.534
POLONYA	49.606	48.589	56.731
İTALYA	74.750	59.902	55.152
ALMANYA	78.462	67.001	51.966
ROMANYA	24.148	24.138	26.351
BULGARİSTAN	23.802	23.122	18.816
JAPONYA	10.250	13.017	17.292
A.B.D	21.764	33.335	17.088
FRANSA	30.731	22.812	15.326
TAYLAND	19.509	11.763	14.449
PORTEKİZ	10.596	8.990	12.959
MALEZYA	10.988	9.144	12.543
SİRBİSTAN	12.778	17.706	11.600
İNGİLTERE	10.293	18.286	9.942
İSPANYA	14.732	14.937	9.573
Liste Toplamı	470.517	434.154	399.322
Genel Toplam	592.840	548.160	498.092

DÜNYA TİCARETİ

İhracat

Ülkeler İtibariyle Dünya Mobilya İhracatı (Değer: Bin USD)

Ülkeler	2017	2018	2019
Çin	59.295.789	64.286.687	64.629.387
Almanya	12.986.934	14.080.209	13.769.747
Polonya	11.552.801	13.386.689	13.399.545
İtalya	11.243.911	12.202.904	11.454.493
Vietnam	6.318.220	6.997.682	8.984.681
Meksika	8.214.535	8.193.411	8.110.555
Abd	8.456.174	8.355.029	7.862.606
Kanada	4.661.276	4.714.162	4.759.604
Çek Cumhuriyeti	4.548.238	4.791.775	4.516.535
İngiltere	3.142.740	3.127.014	3.392.420
Türkiye	2.360.407	2.686.740	3.055.447
Hollanda	2.754.355	3.082.819	3.022.412
Fransa	2.946.224	3.034.875	2.949.758
Malezya	2.447.121	2.535.617	2.902.176
Romanya	2.421.299	2.749.590	2.714.082
İspanya	2.454.185	2.680.338	2.656.295
Danimarka	2.420.497	2.573.257	2.623.361
Litvanya	1.847.878	2.115.066	2.203.277
İsveç	2.088.343	2.143.517	2.164.279
Portekiz	2.022.389	2.281.126	2.051.792
Liste Toplamı	154.183.316	166.018.507	167.222.452
Dünya Geneli	179.308.604	193.266.904	194.404.230

İthalat

Ülkeler İtibariyle Dünya Mobilya İthalatı (Değer: Bin USD)

Ülkeler	2017	2018	2019
ABD	54.874.586	59.132.590	56.004.616
Almanya	15.294.987	16.195.405	15.753.792
İngiltere	9.239.065	9.529.886	9.652.369
Fransa	8.797.519	9.608.520	9.387.222
Kanada	7.290.870	7.339.630	7.296.720
Japonya	6.734.298	7.053.902	7.229.224
Hollanda	4.856.947	5.528.915	5.718.721
İspanya	3.391.930	3.732.214	3.629.815
Avustralya	3.372.065	3.754.557	3.575.225
İsviçre	3.380.401	3.547.120	3.415.012
Çek Cumhuriyeti	3.018.714	3.224.851	3.159.969
Belçika	2.905.843	3.038.422	3.088.260
Polonya	2.379.028	2.855.622	3.036.667
Meksika	2.894.040	3.034.367	2.935.323
Çin	3.130.753	3.399.770	2.872.079
İtalya	2.698.934	2.948.735	2.797.609
Güney Kore	2.477.727	2.624.209	2.752.523
Avusturya	2.574.634	2.789.292	2.743.652
İsveç	2.386.621	2.565.120	2.477.315
Slovakya	1.586.846	2.026.466	2.174.046
Liste Toplamı	143.285.808	153.929.593	149.700.159
Dünya Geneli	178.650.434	192.238.140	189.501.569

Not: Çalışmada kullanılan veriler; TÜİK, T.C. Ticaret Bakanlığı ve çeşitli eğitim notlarından derlenmiştir.